

## **Selvitys kasvun ja oppimisen lautakunnalle Maksuttomat menkat-valtuustoaloitteen jatkotoimista**

Ella Immonen ja Maria Saita sekä 34 muuta kaupunginvaltuutettua ovat 9.6.2025 jättäneet valtuustoaloitteen, jossa esitetään, että kaupunki selvittää maksuttomien menkköjen nykytilanteen Espoossa sote-uudistuksen jälkeen ja selvittää mahdollisuutta maksuttomien kuukautistuuotteiden jakamiseen kaikille tarvitseville oppilaille kouluissa, erityisesti vähävaraisille nuorille.

Espoon nuorisovaltuusto antoi lausunnon valtuustoaloitteeseen lokakuussa 2025. Nuorisovaltuusto tuki aloitetta "valtuustoaloite maksuttomista menkoista".

Lausunto kyseiseen valtuustoaloitteeseen laadittiin Espoon kaupungin kasvun ja oppimisen toimialan esikunnan hallinto ja kehittäminen -yksikön sekä suomenkielisen perusopetuksen toimesta. Lausunto käsiteltiin kasvun ja oppimisen lautakunnassa 29.10.2025, Nämnden Svenska rum -lautakunnassa 30.10.2024, Kaupunginhallituksessa 24.11.2025 ja valtuustossa 8.12.2025.

Kasvun ja oppimisen lautakunta ehdotti päätöksensä yhteydessä, että toimiala selvittää kiireellisesti, kuinka laajasti oppilaat ja opiskelijat tunnistavat mahdollisuuden saada maksuttomia kuukautissuojia oppilaitoksissaan sekä tiedottamaan asiasta tehostetusti relevanteille kohderyhmille. Lisäksi valtuusto esitti päätöksensä yhteydessä toiveen, että asianosaiselle lautakunnalle tuodaan tieto, ovatko maksuttomat kuukautistuuotteet saatavilla kaikissa kouluissa ja oppilaitoksissa sekä selostus niiden menekistä eri kouluissa.

Asiaa on selvitetty kasvun ja oppimisen toimialan esikunnassa yhteistyössä Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen kanssa. Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta kerrottiin, että maksuttomia kuukautistuuotteita (terveysiteitä ja usein myös tamponeja) on saatavilla kaikissa kouluissa ja lukioissa terveydenhoitajan huoneen läheisessä WC:ssä tai muissa tiloissa. Joissakin tapauksissa siteitä on annettu opettajanhuoneeseen kiireellisiä tilanteita varten. Koulu- ja opiskeluterveydenhuollon jakamat kuukautistuuotteet on kuitenkin tarkoitettu ensihätään, jos esimerkiksi kuukautiset alkavat koulupäivän aikana. Siksi tiedotusta jakelusta on tehty rajatusti lähinnä terveydenhoitajan vastaanotoilla.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueelta ei osattu kertoa jaettavien kuukautistuuotteiden menekistä. Hämeenlinnassa on syksyllä 2025 alkanut Maksuttomien menkköjen kokeilu, jossa jokaisessa koulussa on WC-tiloissa tamponien ja kuukautissiteiden jakelupaikkoja. Tammikuussa 2026 saadun arvion mukaan menekki on siellä ollut syksyllä selvästi vähäisempää kuin mihin varauduttiin. Virallisia lukuja ei vielä ollut saatavissa.

Asiaa selvitettiin myös Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen sosiaalipalveluista. Kuukautistuuotteiden meno sisältyy toimeentulotuen perusosalla katettaviin menoihin eli tukea voi saada osana perustoimeentulotukea. Mikäli perheillä on taloudellisia haasteita, kannattaa ohjata selvittämään Kelassa oikeus perustoimeentulotukeen ja tarvittaessa hakemaan aikuissosiaalityön täydentävää toimeentulotukea. Aikuinen tekee hakemuksen omasta puolestaan, ja alaikäiselle haetaan vanhempien kautta.

Hyvinvointialueen koulu- ja opiskeluterveydenhuollon kanssa on sovittu, että he varmistavat, että siteitä on saatavissa jokaisessa koulussa ja oppilaitoksessa sopivassa WC-tilassa. Hyvinvointialue miettii tiedotuksen tehostamista omalta osaltaan, jotta jokainen tyttö/kuukautiset omaava olisi asiasta tietoinen. Kasvun ja oppimisen toimialan esikunta on lähettänyt asiasta myös tiedotusviestin rehtoreiden kautta alakoulujen, yläkoulujen, lukioiden ja Omnian opetushenkilökunnalle 26.2.2026.

Espoon kouluissa ja oppilaitoksissa ei ole taloudellisesti mahdollista järjestää nykyresursseilla laajaa kuukautistuuotteiden jakelua. Myöskään varattomuutta ei pystytäkään kouluissa toteamaan henkilökunnan toimesta, jotta tuki saataisiin kohdistettua vähävaraisille nuorille.